

MATRIARCHÁT. VEK RAKA

Je známe, že muž a žena nemali v dejinách vždy rovnaké spoločenské postavenie. V dávnej minulosti jestvovalo obdobie, v ktorom žena-matka zaujímala vedúce postavenie v rodine a rodovej organizácii, ktoré nazývame matriarchátom. Charakteristikami matriarchátu sú matronymia (odvzovanie pôvodu mena podľa matiek) a matrilokácia (usádzanie sa novozaložených rodín v osade manželkinej matky). Naopak vedúce postavenie muža sa nazýva patriarchát.

Neolit (mladšia doba kamenná) bol obdobím matriarchátu. Ale prečo? Môže na to archeológia odpovedať?

Pre prvých sedem rokov života, ktoré ovláda Mesiac, je charakteristická väzba dieťaťa na matku. **Predškolský vek je matriarchálnou etapou v ľudskom živote.** Dieťa vtedy svojim éterickým telom ešte súvisí s matkou. Tieto éterické sily, ktoré pútajú človeka na rod a rodinu, však zreteľne silnejú aj v každom dejinnom období, ktorému vládne Luna.

Siedme a šieste tisícročie bolo veľkým obdobím anjelského kniežata Raka (7227-5067 pr. Kr.). Bolo celé nesené lunárnymi silami.

Matronymná organizácia v paleolite a mezolite (staršej a strednej dobe kamennej) sa pokladá za možnú, ale neistú. Nie je isté, či vtedy existovali rody. V každom prípade bola až do roku 7000 pr. Kr. „nevýrazná“.²⁷⁴

Až pre raný neolit (7000-6300) je „*typická matronymná rodová organizácia, ktorá oproti predchádzajúcemu štádiu asi sprísnela*“.²⁷⁴ Vplyv Raka je zreteľný aj v snahe vytvoriť útulný domov: „*Pletené rohože a podlahy i steny zaopatrené omietkou, často maľovanou, ukazujú snahu o dobrý príbytok*“.²⁷⁴

Počas stredného neolitu (5900-5500) „*v kulte mala hlavnú úlohu matka, predstavovaná ako tehotná alebo rodiaca alebo ako stará zakladateľka rodu; otec... má menší význam... Matronymná postupnosť rodov sa zrejme utvrdzuje... vo veľkom množstve sú doložené sošky bohyně-matky*“.²⁷⁴ Teda **v neolite ľudstvo uctievalo v bohyni-matke archetyp Luny.**

V 6. tisícročí lunárny vplyv podčiarkol ešte aj 354-ročný (5915-5561) a 720-ročný duch času (5787-5067), čím matriarchálne zriadenie vyvrcholilo: V mladšom neolite (5500-5200) „*v nadstavbe upadá rola otca, ktorý už nie je zobrazovaný na scénach; z toho vyplýva pravdepodobne ďalšie utuženie matronymity*“.²⁷⁴

Okolo roku 5067 pr. Kr. sa však anjelské kniežatá vystriedali. Arché Raka odovzdal žezlo archeovi Blížencov (5067-2907). Tým sa začína nové veľké obdobie, charakteristické rozvojom remesiel a obchodu a patriarchálnych vzťahov, ktoré sa v archeológii nazýva chalkolit (5200-3500): „*Všetky nové ekonomicky a spoločensky dôležité činnosti vykonávajú muži, ktorí sa preto stále viac presadzujú i v rodinných vzťahoch a získavajú vedúce postavenie v celej spoločnosti. Toto vedúce postavenie mužov v rodine, rodovej organizácii a v rodných obciach nazývame patriarchátom*“.²⁷⁴

Môžeme teda zhrnúť: **Obdobie matriarchátu sa zhoduje s vekom Raka (7227-5067 pr. Kr.).** Aj podľa Bachofena, ktorý ako prvý písal o materskom práve a konštatoval, že v minulosti existovalo obdobie vlády žien, „*matriarchát symbolizovali aj planéta Mesiac a noc (pretože porady, súdy, rituály sa vykonávali v noci, a čas sa počítal tiež podľa počtu nocí)*“.⁴⁵⁷ Patriarchát zodpovedá merkurickému obdobiu v živote, teda druhému sedemročiu, kedy rola otca vystupuje do popredia a nadobúda nový a väčší význam, než mala kedykoľvek predtým.

Bohýňa - matka. Catal Höyük, Turecko, 6. tis. pr. Kr.

Zdeněk Burian: *Praveký umelec.*

Pozostatky matrilineárnych vzťahov sa zachovali u rôznych národov v rôznych častiach sveta. „V juhoindickej Kérole donedávna prežíval systém rodiny, v ktorom žena po svadbe zostávala u rodičov, manžel ju navštevoval a nemal právo nijako rozhodovať o nej ani o deťoch. O všetkom rozhodovala najstaršia žena v rodine. Dodnes má žena v tejto časti Indie ďaleko vyššie postavenie než inde“.²⁷⁵

6000 rokov pred Kristom obývalo indický subkontinent australoidné obyvateľstvo, ktoré sa riadilo kultom Matky. Novými vlnami drávidských a indoeurópskych prisťahovalcov zo severu bolo zatlačované stále viac na juh. A tak v tom, čo sa nám zachovalo v najjužnejšom cípe Indie, máme pozostatok matriarchálneho veku, veku Raka.

Tendenciu k vláde žien nachádzame aj v ďalších gabrielských obdobiach, napríklad 955-600 pr. Kr. v Malej Ázii. Z gabrielského obdobia 459-387 pr. Kr. pochádzajú Aristofanove komédie *Lysistrata* a *Ženský snem*, v ktorých ženy prevezmú moc, resp. ukončia vojnu tým, že odopierajú mužom manželský styk. Boli napísané v rokoch 411 a 389 pr. Kr. Vtipne vyjadrujú vtedajšie pocity Grékov, že by ženy mohli alebo už tajne získali v spoločnosti veľký vplyv.